

Referat fra første møde i interessentforum for PtX den 18. januar 2023

Dagsorden:

1. Velkomst v. vicedirektør Stig Uffe Pedersen
2. Status for implementering af PtX-aftalen v. kontorchef Sidsel Horsholt
3. Temasession: Tariffer
Med oplæg fra Energistyrelsen, Energinet, Forsyningstilsynet, Green Power Denmark og European Energy
4. Fælles drøftelse og opsamling

Kontor/afdeling
PtX-sekretariatet
Center for Forsyning

Dato
27-01-2023

J nr. 2022 - 22754

/rgpn, mmat, pgh,
mchsg

Ad 1: Velkomst v. vicedirektør Stig Uffe Pedersen:

- Stig Uffe Pedersen (SUP) bød indledningsvist velkommen til forummet, hvor han bl.a. præsenterede rammer og formål. Forummet skal bidrage til at identificere og håndtere barrierer for etablering af PtX-anlæg. SUP kvitterede for, at så mange har valgt at prioritere deltagelse i forummet og vil engagere sig i arbejdet, og man så fra Energistyrelsens side frem til et godt og konstruktivt samarbejde.

Bemærkninger fra deltagere:

Der var fra deltagerne enighed om, at der var en række temaer, der var relevante for forummet at drøfte. Ud over dem, der fremgik af SUPs præsentation, fremhævede deltagerne følgende emner: Konkurrencedygtighed, sektorkobling (herunder udnyttelse af andre ressourcer end overskudsvarme) og hjemmemarked for afsætning.

Ad 2: Status for implementering af PtX-aftalen v. kontorchef Sidsel Horsholt

- Sidsel Horsholt (SH) præsenterede indledningsvist rammen for PtX-taskforcen, herunder interessentforummets sammenspil med myndighedsarbejdsgruppen. Herefter gav SH en status på implementeringen af PtX-aftalen. Status fremgår af vedlagte præsentation.

Bemærkninger fra deltagerne:

Enkelte aktører fremhævede ift. PtX-udbuddet, at de oplevede udfordringer med designet herunder, at der er risiko for at skulle betale bod. Endvidere blev det fremhævet, at andre landes støtteordninger var designet mere enkelt og var nemmere at håndtere.

Ad 3: Temasession: Tariffer

Dagens emne var tariffer i elnettet. Temaet blev belyst ud fra fem oplæg fra myndigheder og aktørsiden.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

**Oplæg fra Energistyrelsen, specialkonsulent Pernille Gravina Husby:
Rammer og roller på tarifområdet**

- Reguleringen af tariffer indeholder et såkaldt armslængdeprincip og en opgavedeling mellem de forskellige myndigheder på energiområdet. Der er samtidig et politisk råderum, så det politiske niveau kan lægge nogle principper og regler, som metoderne kan udvikles indenfor.
- Med Aftale om grøn strøm og varme af 25. juni 2022 er det bl.a. besluttet at gøre en indsats for hurtigere implementering af tarifmodeller. Der er pt. ved at blive nedsat en mindre arbejdsgruppe, som skal arbejde med anbefalinger for dette. Drøftelserne i PtX-interessentforummet bliver taget med i arbejdsgruppen.

**Oplæg ved Energinet, programleder David Hartz: Energinets eltarifreform –
omkostningsægte tarifiering af PtX-anlæg**

- Energinet præsenterede en eltarifreform, hvor formålet er at sikre mere omkostningsægte tariffer. Reformen sker pga., at Energinet i de kommende år skal udbygge store dele af elnettet, behovet for systemydelse svinger meget og omkostningerne til systemydelse stiger, samt at høje energitariffer kan stå i vejen for øget elektrificering og nye store elforbrugere (jf. slides).
- Energinet orienterede om, at de har metodeanmeldt to ændringer af systemtariffen til Forsyningstilsynet i juni 2022 og afventer godkendelse af modellen. Ændringerne vedrører bl.a. en ny køberkategori for store elforbrugere, der forbruger for over 100 GWh om året. Energinet forklarede, at de har udviklet denne nye køberkategori, da systemydelse ikke passede for denne kategori. Der er tale om en grundlæggende ændring med væsentlig effekt for økonomien hos bl.a. PtX-aktører.
- Energinet forklarede, at det pt. er uafklaret, om direkte linjer kræver en særskilt systemtarifmetode. Energinet afventer kommende lovforslag til ændring af lov om elforsyning for at vurdere evt. justering af systemtarif.
- Produktet "begrænset netadgang" (dvs. aftale om afkobling, hvis man ikke har brug for netsikkerhed) skal indarbejdes i den generelle nye nettarifmodel, hvis produktet bliver godkendt af Forsyningstilsynet.
- Der er planlagt et aktørmøde i februar 2023, og alle opfordres til at deltage i dialogen. Se mere på energinets hjemmeside: <https://energinet.dk/om-os/arrangementer/>

**Oplæg ved Forsyningstilsynet, kontorchef Thomas vom Braucke:
Forsyningstilsynets rolle med godkendelse af tarifmetoder**

- Forsyningstilsynet orienterede om, at det er tilsynets kompetence at godkende metoder for fastsættelse af priser og betingelser for anvendelse

af både transmissions- og distributionsnettet. Tilsynet godkender ikke selve tariffene. Der føres derudover tilsyn med overholdelse af godkendte metoder og branchevejledninger samt branchevejledninger til efterretning.

- Tilsynet forklarede de processkridt og materielle godkendelseskriterier, der indgår ifm. deres godkendelser (jf. slides).
- Tilsynet opfordrede til at fokusere på klarhed i anmeldelserne af metoder og vejledninger, bl.a. i forhold til, hvad der anmeldes, baggrund for anmeldelsen m.v. Tilsynet opfordrede ligeledes til klarhed, når det blev indgivet hørings svar og lignende.
- Tilsynet forventer at træffe afgørelse om den nye metode for systemtarif i første halvår 2023.

Bemærkning fra deltagerne vedrørte bl.a., om tilsynet har de fornødne ressourcer, og om dette spiller ind på tilsynets sagsbehandlingstid. Tilsynet bemærkede, at udfordringen var vakancer frem for finansiering.

Oplæg ved Green Power Denmark, seniorchefkonsulent Nicolaj Mølgaard Jacobsen: Netselskabernes tarifiering i et grønt energisystem

- Green Power Denmark (GPD) orienterede om, at de er ved at udarbejde branchevejledninger og understøtte netvirksomhederne i at udvikle tarifmetoder og betingelser for anvendelsen af distributionsnettet (jf. slides).
- Det er GPD's vurdering, at langt de fleste PtX-anlæg vil blive tilsluttet til transmissionsnettet, og ikke distributionsnettet, som GPD's medlemmer er ansvarlige for.
- GPD fremhævede, at den nye elforsyningslov giver mulighed for geografisk differentiering af tilslutningsbidrag for nye store forbrugsenheder som fx PtX, hvilket skaber et økonomisk incitament til at samplacere anlæg med elproduktion.
- Tarifmodel 3.0 (med tidsdifferentiering og effektbetaling) samt tilslutningsbidrag og indfødningsstarif for elproducenter har fået virkning fra 1. januar 2023. Den nye tarifmodel har som formål, at gøre eltariffer mere omkostningsægte. Derudover arbejder Green Power Denmark på at lave en TSO-DSO-model sammen med Energinet samt en justeret tarifiering for Direkte linjer og andre kunder, der både forbruger og producerer el.

Bemærkninger fra deltagerne vedrørte bl.a. de økonomiske overskud hos netvirksomhederne samt fordelingen mellem mindre og større elforbrugeres tarifniveau. Derudover var der drøftelse vedrørende kommende tarifmodeller (ift. ny nettarif, direkte linjer og udvikling af TSO-DSO model).

Oplæg ved European Energy, Head of Power-to-X Emil Vikjær-Andresen: Tariffernes betydning for udvikling af PtX-projekter i Danmark

- Med en fiktiv case forklarede European Energy, hvor meget omkostninger til strøm tariffen betyder for projektøkonomien (Se slides).
- Generelt er der et incitament for producenter om at få maksimal værdi ud af at være fleksibel ved planlægning af projekter.

- PtX-anlæggene har typisk 20-30 års levetid, og hvis der rykkes på tariffernes rammer, så kan det påvirke business casen på længere sigt. Jo mere transparens og indfasningstid PtX-aktørerne kan få i forhold til ændring af tariffer, jo lavere produktionsomkostninger vil det medføre.
- Et budskab fra European Energy var, at det er nødvendigt, at alle igangværende initiativer om tariffer bliver implementeret for, at målsætningen kan nås.
- European Energy opfordrede til, at Danmark også skal have fokus på, hvordan vi får mest ud af produkterne fra PtX-anlæggene. Man kan få endnu bedre produkter ved at forædle brint. Ammoniak og metanol er billigere at transportere end brint.

Bemærkninger fra deltagerne vedrørte bl.a., om størrelsen på PtX-anlæggene vil have en betydning for den fleksibilitet, der kan spilles ind til nettet. European Energy gav udtryk for, at større anlæg kan levere mere fleksibilitet. En aktør rejste spørgsmålet om, hvorvidt det der var stærke nok incitamenter til fleksibilitet, eller om det skulle reguleres, at TSO-tilsluttede PtX-anlæg skal være fleksible.

Der blev spurgt til, hvad de største danske udfordringer og barrierer er for det danske PtX-marked sammenlignet med udlandet. European Energy forklarede, at vi ikke har et stort brintmarked i Danmark på nuværende tidspunkt, men at det udvikles hurtigere syd for Danmark i Tyskland og Holland. For at Danmark kan skalere op, er der ifølge European Energy behov for en PtX-strategi 2.0. Desuden bør der kigges på, hvordan der kan udbygges infrastruktur til transport af CO₂

Ad 4: Fælles drøftelse og opsamling

Inputs til tarifområdet:

- Der ønskes fokus på at opretholde en god transparens omkring tarifferne.
- Da der er mange initiativer på tarifområdet, blev der efterspurgt en samlet oversigt eller informationssted over eksisterende tariffer og kommende modeller, som er under udvikling eller godkendelse, og eventuelle fremtidige udviklingsprojekter.

Inputs til det videre arbejde i PtX-sekretariatet:

- Der var enighed blandt deltagerkredsen om, at det er nødvendigt at prioritere fokus på hurtigere udbygning af havvind, brintinfrastruktur og tariffer, for at de politiske 2030-mål på PtX-området kan nås.
- Andre brancher, f.eks. datacentre, kræver meget strøm. De kan derfor påvirke PtX-anlæggenes muligheder og have en indflydelse på elforsyningsikkerheden.
- Energistyrelsen kan overveje øget myndighedssamarbejde med NATO og Forsvarsministeriet vedr. bl.a. forsyningsikkerhed af brændstoffer.
- Forummet ønskede, at Energistyrelsen sender en liste ud med temaerne, der skal drøftes i regi af interessentforummet.

- Det er vigtigt at tænke over alle processer for PtX, herunder den store mængde vand, som bl.a. koster penge at oprense m.m.
- Der mangler støttemidler til at løfte brint videre til mere avancerede produkter. Det bemærkes, at de mere avancerede PtX-produkter vil have svært ved at konkurrere med rene brintprojekter i PtX-udbuddet grundet højere investeringsomkostninger.
- Der var et ønske om øget fokus på afsætningssiden.
- Det er vigtigt, at der er fokus på at udbygge CO₂-infrastruktur i Danmark som et led i at fremme produktion af kulstofholdige brændstoffer til f.eks. luft- og skibsfart.
- Forummet er enige om, at de kommende drøftelser bør omhandle udbygning af VE, brintinfrastruktur, tariffer, afsætningsmuligheder for PtX-brændstoffer og CO₂-infrastruktur.